

Ks. Jan Machniak

Instytut Teologii Duchowości UPJPII w Krakowie

Udział Ojca Świętego Jana Pawła II w głoszeniu orędzia fatimskiego¹

Ojciec Święty Jan Paweł II wpisał się w historię Kościoła i świata jako wielki głosiciel orędzia fatimskiego. Jego spotkanie z tajemnicą Matki Bożej z Fatimy miało dramatyczny charakter i zaowocowało pogłębieniem pobożności maryjnej. Zaangażowanie Papieża w orędzie fatimskie wynikało z odczytania współczesnych dziejów świata i dostrzeżenia w nich wyraźnych znaków obecności Matki Bożej. Ojciec Święty z wiarą i ufnością zaangażował się w orędzie z Fatimy i wypełnił je do końca, wprowadzając świat w trzecie tysiąclecie.

Poznanie udziału Jana Pawła II w głoszeniu orędzia fatimskiego wymaga przeanalizowania tekstów, jakie powstały w czasie pielgrzymek Papieża do Fatimy oraz podczas zawierzenia świata Niepokalanemu Sercu Maryi.

Kontekst historyczny orędzia fatimskiego

Wiek XX zaznaczył się dramatycznymi wydarzeniami, których symbolem była I wojna światowa, wybuch rewolucji październikowej, II wojna światowa z obozami koncentracyjnymi, które obnażyły straszne okrucień-

¹ Referat został wygłoszony na I Europejskim Kongresie Światowego Apostolatu Fatimskiego, Kocliřov, Czechy 25–28.09.2010.

stwo człowieka oraz wybuch pierwszej bomby atomowej w Hiroszimie i Nagasaki². Razem z szybkim rozwojem technicznym i ekonomicznym pojawiły się nowe zjawiska, nazwane rewolucją kulturalną, masowe używanie narkotyków, wolność obyczajów i choroby (jak AIDS), aborcja i urodzenie się pierwszego „dziecka z probówki” (*in vitro*).

Wiek XX dla Kościoła stał się czasem dawania świadectwa o Chrystusie. Chrześcijanie zostali poddani największym prześladowaniom od czasów pierwszych wieków chrześcijaństwa. Oddawali masowo swoje życie podczas prześladowań przez rewolucję komunistyczną w Rosji, w Hiszpanii, w Meksyku, w obozach koncentracyjnych z rąk hitlerowskich nazistów, w krajach Europy środkowo-wschodniej w czasach stalinowskich, w Chinach, Wietnamie i w Kambodży. Giną po dziś dzień prześladowani przez wyznawców islamu w Indiach, w Afryce i w wielu innych krajach świata.

Jednocześnie w tym samym czasie Bóg dawał szczególne znaki swojej obecności m.in. przez objawienia Matki Bożej w Fatimie w 1917 roku i później w Medjugorie, przez wizje Jezusa Miłosiernego, których dostąpiła św. Faustyna Kowalska. Orędzie fatimskie na początku XX wieku stało się mocnym wezwaniem do nawrócenia i pokuty, skierowanym do ludzkości przez Maryję za pośrednictwem trojga prostych pastuszków w Cova da Iria, w Portugalii. Orędzie to i związane z nim tajemnice budziły nadzieję w sercach ludzi i przygotowywały przemiany, jaki miały dokonać się w Europie w latach 90. XX wieku.

Orędzie fatimskie pojawiło się w Polsce w okresie 20-lecia międzywojennego. W 1946 roku ks. Kazimierz Wilczyński TJ opublikował książkę pt. *Znak na niebie*³, w której przedstawił historię objawień fatimskich oraz treść przesłania Matki Bożej do ludzkości. Wskazał środki, które miały pomóc w przyjęciu orędzia fatimskiego: pokuta i nawrócenie oraz pogłębienie wiary w Jezusa Chrystusa, Odkupiciela człowieka. Orędzie to szybko zostało spopularyzowane w całej Polsce. W wielu parafiach rozwinęły się nabożeństwa fatimskie związane ze sprawowaniem Eucharystii, sakramentu pokuty, procesją pokutną ze światłami, które odbywały się każdego 13 dnia miesiąca od maja do października na pamiątkę objawień Matki Bożej. Episkopat Polski poświęcił Polskę Niepokalanemu Sercu Maryi w 1946 roku.

Por. *Fatima dziś. Aktualność orędzia Matki Bożej Fatimskiej na progu nowego milenium*, red. M. Drozdek SAC, Warszawa 1999.

³ K. Wilczyński, *Znak na niebie. Matka Boska z Fatimy*, Kraków 1946.

W Archidiecezji krakowskiej istniało wiele parafii, w których odbywały się nabożeństwa fatimskie z nocnym czuwaniem modlitewnym. Wielkie zasługi w szerzeniu kultu Matki Bożej Fatimskiej i nabożeństw fatimskich miał ks. Mirosław Drozdek, kustosz Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej w Zakopanem-Krzeptówkach, który w roku 1961 otrzymał od kard. Stefana Wyszyńskiego figurę Matki Bożej Fatimskiej, podarowaną mu przez biskupa Fatimy. Ksiądz Mirosław Drozdek zaangażował się całym sercem w rozwój i szerzenie nabożeństw fatimskich oraz opublikował wiele książek o tej tematyce⁴.

Objawienia i nadzwyczajne znaki jak Fatima zawsze znaczyły historię świata i człowieka, wchodząc w życie ludzi wierzących i niewierzących. Wydarzenia te nie zaprzeczają wierze w Boga objawionego w Jezusie Chrystusie, lecz pozwalają głębiej zrozumieć tajemnicę Jego obecności w świecie. Pomagają wniknąć w naturę miłości Ojca, który posłał swojego Syna Jednorodzonego, aby wyzwolił świat z niewoli grzechu i zła. Znaki nadzwyczajne mają doprowadzić ludzi do nawrócenia i przyczyniają się do wylania łaski oraz całkowitego zawierzenia Bogu w miłości synowskiej. Orędzie fatimskie wzywa do powierzenia swojego życia Bogu, przyjęcia postawy nawrócenia i pokuty, aby żyć prawdą Ewangelii.

Udział Jana Pawła II w tajemnicy fatimskiej

Wybór Ojca Świętego Jana Pawła II 16 października 1978 roku na stolicę Piotrową w Rzymie stał się ważnym wydarzeniem w historii Kościoła i całej ludzkości przygniecionej dramatycznymi wydarzeniami XX wieku. Szczególnym momentem zaraz na początku pontyfikatu był zamach na życie Papieża 13 maja 1981 roku, który zbiegł się ze wspomnieniem objawień fatimskich. Wydarzenia te pozwalają w nowym świetle spojrzeć na tajemnice fatimskie i na całą historię XX wieku.

Ważnym momentem w przyjęciu orędzia fatimskiego w życiu Ojca Świętego Jana Pawła II była data 13 maja 1981 roku. Zamach stał się dla Papieża bezpośrednią przyczyną głębszego zainteresowania objawieniami

⁴ A. Sorg OCD, *Fatima – światło dla świata*, Poznań 1992; L. Schefczyk, *Obietnica pokoju*, Zakopane 1993; R. Fox, *Poświęcenie świata i Rosji Niepokalanemu Sercu Maryi*, Zakopane 1993; T. Tindal-Robertson, W. Łaszewski, *Fatima, Kościół i trzecie tysiąclecie*, Warszawa 1995; M. Drozdek SAC, *Modlitewnik fatimski*, Ząbki 1996; *Biała Armia. Apostolat fatimski dla dzieci*, Warszawa 1996; *Fatima dziś*, Warszawa 1999; W. Łaszewski, *Droga, która prowadzi do Boga*, Warszawa – Zakopane 2005.

Matki Bożej w Fatimie. Jak wspomina kard. Stanisław Dziwisz w swojej książce *Świadectwo*⁵, Jan Paweł II bezpośrednio po zamachu nie myślał o Fatimie. Dopiero gdy odzyskał siły, zaczął się zastanawiać nad zbieżnością dat 13 maja 1917 roku – dzień objawień Matki Bożej w Fatimie i wydarzenia 13 maja 1981 roku na placu św. Piotra. W czasie drugiego pobytu w Poliklinice „Gemelli”, Papież poprosił o tekst objawień fatimskich, które zostały spisane przez Siostrę Łucję i były przechowywane w Archiwum Watykańskim. Zapieczętowane koperty przywiózł do szpitala abp Edward Martinez Somalo, substytut w Sekretariacie Stanu. Jedna koperta zawierała oryginalny tekst portugalski, a druga tłumaczenie na język włoski. W Poliklinice „Gemelli” Papież zapoznał się z sekretem fatimskim i nie miał już wątpliwości, że jego życie zostało w cudowny sposób ocalone przez pośrednictwo Maryi. Jak podaje Siostra Łucja, „biskup w białych szatach został zabity”, bo w istocie strzał miał charakter śmiertelny, ale Bóg ocalił Papieża w sposób cudowny. Kula zamachowca nie naruszyła istotnych organów wewnętrznych Ojca Świętego. Dziś kula ta znajduje się w koronie figury Matki Bożej Fatimskiej.

W czasie spotkania z Ojcem Świętym Janem Pawłem II, Ali Agca był zalekniony tym, że istniały jakieś siły, które go przewyższały. Spotykając Ojca Świętego w rzymskim więzieniu, zrozumiał, że oprócz Fatimy, córki Mahometa istnieje inna Fatima, którą on określił jako „boginię fatimską”. Ojciec Święty Jan Paweł II w swojej książce *Pamięć i tożsamość*⁶ zinterpretował zamach na swoje życie w kategoriach wiary. Był przekonany, że „Ktoś” kierował kulą, aby on mógł żyć.

Odczytywanie sensu zamachu na Jana Pawła II

Jan Paweł II sam wielokrotnie interpretował zamach na jego życie w kategoriach wiary i w świetle objawień fatimskich. W czasie pierwszego pobytu w Fatimie 13 maja 1982 roku, w rok po zamachu, odczytał zbieżność daty początku objawień fatimskich 13 maja 1917 i zamachu na swoje życie – 13 maja 1981. Przybywając do Fatimy, pragnął dziękować Bogu przez pośrednictwo Jego Matki za życie, a następnie próbował odczytać orędzie fatimskie w kontekście tajemnicy duchowego macierzyństwa Ma-

⁵ S. Dziwisz, *Świadectwo*, Warszawa 2007, s. 121 n.

⁶ Jan Paweł II, *Pamięć i tożsamość*, Kraków 2005, s. 163 n.

ryi wobec Kościoła. W orędziu tym dostrzegł wezwanie ewangeliczne do pokuty: „Orędzie z Fatimy jest w swej istocie wezwaniem do nawrócenia i pokuty, tak jak Ewangelia. Wołanie to rozległo się na początku XX wieku i stąd zostało skierowane szczególnie do obecnego stulecia. Wydaje się, że orędzie Najświętszej Maryi Panny należy odczytywać w świetle «znaków czasu», znaków naszych czasów”⁷ Obok wezwania do pokuty Jan Paweł II wskazał na „modlitwę Maryi” jako szczególny element orędzia fatimskiego. W modlitwie różańcowej człowiek jednoczy się z Maryją, by wielbić Boga i obejmować wszystkie problemy Kościoła. Papież przypomniał też, że szczególne miejsce w orędziu Matki Bożej z Fatimy odgrywają dzieci, które stały się partnerami dialogu z Maryją.

W przesłaniu Matki Bożej Fatimskiej Jan Paweł II dostrzegł przejaw miłości macierzyńskiej Maryi, która została objawiona przez Chrystusa na Krzyżu – „Niewiasto, oto syn twój” (J 19, 26) – i swoim zasięgiem obejmuje wszystkich ludzi, wskazując drogę do Boga. Ojciec Święty w orędziu fatimskim dostrzegł troskę Matki Zbawiciela o dzieło zbawienia, dokonane w śmierci i zmartwychwstaniu Jej Syna. Odczytał je jako troskę Matki Bożej o nasz wiek. Symbolem tej miłości jest Niepokalane Serce Maryi, całkowicie zjednoczone z przebitym Sercem Jezusa. W świetle tej tajemnicy Ojciec Święty rozumiał poświęcenie siebie i świata Niepokalanemu Sercu Matki jako powrót pod krzyż Chrystusa i przyprowadzenie wszystkich do źródła jego odkupienia.

Zawierzenie świata Niepokalanemu Sercu Maryi

Orędzie fatimskie obejmuje również wezwanie do poświęcenia świata Niepokalanemu Sercu Maryi. Jan Paweł II przypomniał papieża Piusa XII, który jako pierwszy poświęcił cały rodzaj ludzki, a szczególnie Rosję Niepokalanemu Sercu Maryi. Idąc śladem Soboru Watykańskiego II i swoich poprzedników, Jan Paweł II odczytał wezwanie Matki Bożej z Fatimy do nawrócenia i pokuty jako wołanie Boga do odwrócenia się od grzechu, który jest powodem wszystkich nieszczęść na świecie. Następca św. Piotra w obliczu cierpień i ze świadomością zła, jakie szerzy się w świecie, podjął

⁷ Tenże, *Homilia w Fatimie*, 13.05.1982, [w:] *Insegnamenti di Giovanni Paolo II*, t. V/2, 1982, nr 6, Watykan 1982, s. 1571.

decyzję ponowienia aktu poświęcenia rodzaju ludzkiego Niepokalanemu Sercu Maryi⁸.

Papież ponowił akt zawierzenia świata i wszystkich ludzi Matce Bożej 25 marca 1984 roku w Jubileuszowym Roku Odkupienia. Przypomniał jeszcze raz akt poświęcenia świata Niepokalanemu Sercu Maryi przez papieża Piusa XII i w jedności z episkopatem całego świata zwrócił się do Matki Bożej ze słowami zawierzenia: „Ty, która czujesz po macierzyńsku wszystkie zmagania między dobrem a złem, pomiędzy światłością i ciemnością, jakie wstrząsają współczesnym światem – przyjmij nasze wołanie skierowane w Duchu Świętym wprost do Twojego Serca i ogarnij miłością Matki i Służebnicy ten nasz ludzki świat, który Ci zawierzamy i poświęcamy, pełni niepokoju o doczesny i wieczny los ludzi i ludów. W szczególny sposób zawierzamy Ci i poświęcamy tych ludzi i te narody, które tego najbardziej potrzebują”⁹. Papież prosił Boga przez Niepokalane Serce Maryi o uwolnienie od zła i wszystkich jego skutków.

Fatima była dla Jana Pawła II szczególnym miejscem modlitwy za świat i Kościół. Wdzięczny za uratowanie życia Papież trzykrotnie odwiedzał Fatimę w roku 1982, 1991 i w 2000. 13 maja 1991 roku dziękował jeszcze raz za dar życia uratowanego podczas zamachu: „Matko życia, dziękujemy Ci za liczne znaki mówiące o tym, że jesteś z nami, że chronisz nas przed złem i przed mocami śmierci; byłaś mi Matką zawsze, a w sposób szczególny 13 maja 1981 roku, kiedy czułem przy sobie Twoją opiekuńczą obecność”¹⁰. Jan Paweł II modlił się szczególnie za świat, w którym dokonywały się ważne przemiany po upadku komunizmu. Prosił za całą ludzkość – o zakorzenienie jej w moralności opartej na wartościach, i za poszczególne narody, aby mogły żyć w zgodzie i miłości. Brał w obronę najsłabszych, którzy sami nie mogą się obronić: dzieci nienarodzone, narody uciskane i prześladowane. Polecał matczynej opiece Kościół i jego Pasterzy.

Wydarzenie zamachu z 13 maja 1981 roku komentował Ojciec Święty Jan Paweł II w medytacji napisanej w czasie pobytu w szpitalu do episkopatu włoskiego, zgromadzonego w Bazylice Matki Bożej Większej na

⁸ Por. tamże, nr 11, s. 1575 n.

⁹ Jan Paweł II, *Akt zawierzenia świata Matce Bożej*, 25.03.1984, [w:] *Insegnamenti...*, dz. cyt., t. VII/1, 1984, nr 1, Watykan 1984, s. 775.

¹⁰ Jan Paweł II, *Modlitwa*, 13.05.1991, [w:] *Insegnamenti...*, dz. cyt., t. XIV/1, 1991, nr 2, Watykan 1993, s. 1236.

modlitwie różańcowej 13 maja 1994 roku: „Piszę do was te słowa 13 maja z Polikliniki «Agostino Gemelli». Pozwólcie drodzy bracia, że pamięcią powrócę do tego, co wydarzyło się trzynaście lat temu na Placu św. Piotra. Pamiętamy wszyscy tę popołudniową godzinę, kiedy z pistoletu zostały wystrzelone kule przeciw Papieżowi, aby pozbawić go życia. Pocisk, który przeszył brzuch, znajduje się teraz w Sanktuarium w Fatimie, pas natomiast przedziurawiony przez kulę jest w Sanktuarium na Jasnej Górze. Matczyzna ręka kierowała drogą pocisku, a konający Papież, przewieziony do polikliniki «Gemelli» zatrzymał się na granicy śmierci”¹¹. Ojciec Święty matczynej ręce przypisał prowadzenie śmiertelnej kuli z pistoletu Ali Agcy 13 maja 1981 roku, potwierdzając, że Maryi zawdzięcza swoje życie.

Pełnej interpretacji wydarzenia zamachu na życie Ojca Świętego dokonał kard. Angelo Sodano, zobowiązany przez Papieża, w czasie pielgrzymki apostolskiej do Fatimy 13 maja 2000 roku po beatyfikacji Franciszka i Hiacyncy. Kardynał zgodnie z wolą Papieża przedstawił interpretację trzeciej tajemnicy fatimskiej mówiącej o upadku biskupa w „białej szacie”. Tekst trzeciej tajemnicy fatimskiej jest wizją prorocką porównywalną do wizji prorockich z Pisma Świętego, które nie opisują w sensie fotograficznym szczegółów przyszłych wydarzeń, lecz dokonują syntezy faktów na tym samym tle i w tym samym czasie, bez dokładnego określenia długości ich trwania. Opisy te mają charakter symboliczny. W tym kluczu trzecia tajemnica fatimska opisuje walkę systemów ateistycznych XX wieku – nazizmu i komunizmu z Kościołem oraz cierpienia świadków wiary ostatniego stulecia XX wieku.

Według interpretacji pastuszków, potwierdzonej przez Siostrę Łucję, „Biskupem ubranym w białą szatę”, który modli się za wszystkich wiernych, jest Papież. On, idąc z trudem w stronę Krzyża, przechodzi obok ciał męczenników, pośród kul wymierzonych w niego. Po zamachu 13 maja 1981 roku dla Jana Pawła II było jasne, że matczyzna ręka kierowała kulą, pozwalając mu zatrzymać się na granicy śmierci. Tę kulę przekazał Ojciec Święty Biskupowi diecezji Leiria-Fatima, aby umieścił ją w koronie figury Pani Fatimskiej.

¹¹ Jan Paweł II, *Medytacja z Episkopatem Włoch*, 13.05.1994, [w:] *Insegnamenti...*, dz. cyt., t. XVII/1, 1994, nr 5, Watykan 1996, s. 1061.

Przemiany dokonane w Polsce w 1989 roku, w Związku Radzieckim i we wszystkich krajach bloku wschodniego doprowadziły do upadku komunizmu. Za te wydarzenia Jan Paweł II dziękował Bogu przez pośrednictwo Jego Matki przypominając, że nawet jeśli wypełniły się tajemnice fatimskie, orędzie Matki Bożej wzywające do nawrócenia i pokuty pozostało nadal aktualne.

Teologiczne odczytanie sensu tajemnicy fatimskiej

Interpretacji teologicznej trzeciej tajemnicy fatimskiej dokonał kard. Józef Ratzinger, wówczas Prefekt Kongregacji Doktryny Wiary, a dziś papież Benedykt XVI w dokumencie wydanym 26 czerwca 2000 roku. Podkreślił on również, że wydarzenia opisane w trzeciej tajemnicy fatimskiej spełniły się w życiu Jana Pawła II. Ta tajemnica pozostaje po dziś dzień wezwaniem do modlitwy dla zbawienia dusz, do pokuty i nawrócenia.

Punktem kulminacyjnym „trzeciej tajemnicy” jest, zdaniem kard. J. Ratzingera, stwierdzenie, które wypowiada Matka Boża, że „Jej Niepokalane Serce zwycięży” To wyrażenie oznacza, że serce człowieka otwartego na Boga i oczyszczonego z grzechów jest mocniejsze od wszystkich kul i wszelkiej broni. Jedno słowo, wypowiedziane z Serca Maryi – „fiat” – zmieniło historię świata. Maryja wprowadziła na świat Zbawiciela, stąd tak wielka moc Matki Bożej w planach zbawienia. Zło istnieje na świecie i człowiek doświadcza go nieustannie, ponieważ przez grzech odchodzi od Boga i nie jest w stanie przeciwstawić się złu. Jednak od momentu Wcielenia Syna Bożego, zło utraciło swoją władzę nad człowiekiem.

Wydarzenie z Fatimy należy do największych wizji współczesnego świata, ponieważ ukazuje obrazowo prawdy wiary, które realizują się na naszych oczach. Pierwsza i druga tajemnica fatimska ukazywały wizję piekła, nabożeństwo do Niepokalanego Serca Maryi, II wojnę światową oraz zniszczenia, jakie spowodowała Rosja przez odrzucenie wiary chrześcijańskiej i przyłgnięcie do komunizmu.

Jan Paweł II od samego początku swojego pontyfikatu myślał o poświęceniu świata i całej ludzkości Niepokalanemu Sercu Maryi i sam ułożył modlitwę na uroczystości w Bazylice Santa Maria Maggiore na 7 lipca 1981 roku. Modlitwę tę połączył z Uroczystością Zesłania Ducha Świętego, w czasie której wspominał 1600-lecie I Soboru Konstantynopolitańskiego

i 1550-lecie Soboru Efeskiego. Papież nie mógł jednak osobiście odczytać aktu zawierzenia, ponieważ przebywał na leczeniu po zamachu. W zarejestrowanej wypowiedzi zawierzał ludzkość Bogu przez Maryję: „O, Matko ludzi i ludów, Tobie znane są wszystkie ich cierpienia i nadzieje, Ty czujesz po macierzyńsku wszystkie zmagania między dobrem i złem, światłością i ciemnością, jakie wstrząsają światem — przyjmij nasze wołanie skierowane w Duchu Przenajświętszym wprost do Twojego Serca i ogarnij miłością Matki i Służebnicy tych, którzy najbardziej na to czekają — a zarazem: na których zawierzenie Ty również czekasz szczególnie. Weź w swą macierzyńską opiekę całą rodzinę ludzką, którą z żarliwością Tobie, o Matko, zawierzamy. Niech dla nas wszystkich przybliży się czas pokoju i wolności, czas prawdy, sprawiedliwości i nadziei”. Ojciec Święty, pragnąc jak najwerniej spełnić żądania „Naszej Pani” z Fatimy, postanowił w ciągu Świętego Roku Odkupienia nadać jeszcze pełniejszą formę Aktowi zawierzenia z 7 czerwca 1981 roku, ponowionemu później w Fatimie 13 maja 1982 roku. Dlatego 25 marca 1984 roku na placu św. Piotra, dla upamiętnienia „fiat” wypowiedzianego przez Maryję w dniu Zwiastowania, w duchowej jedności z wszystkimi biskupami świata, uprzednio zwołanymi, Papież zawierzył Niepokalanemu Sercu Maryi ludzi i narody, wypowiadając słowa, które nawiązują do żarliwych próśb zanoszonych w 1981 roku.

Siostra Łucja potwierdziła osobiście, że taki akt uroczystego poświęcenia świata odpowiada temu, czego żądała Matka Boża.

Decyzja Ojca Świętego Jana Pawła II, aby opublikować trzecią tajemnicę fatimską zamknęła pewien etap w historii świata, naznaczony tragicznymi wydarzeniami dla całej ludzkości. W tych wydarzeniach widać wyraźnie miłość Boga i troskliwe czuwanie Matki Bożej. Maryja, która objawiła się dzieciom fatimskim, według Jana Pawła II, wzywa do otwarcia się na wartości zapomniane przez człowieka: na Boga, który jest przyszłością rodzaju ludzkiego, na modlitwę, pokutę i nawrócenie. Orędzie fatimskie zachęca do całkowitego zaufania Bogu, jak uczyniła to Maryja.

Udział Jana Pawła II w głoszeniu orędzia fatimskiego został poparty osobistym doświadczeniem walki z Szatanem i całkowitym zaufaniem Bogu na wzór Maryi, które wyraził w zawołaniu *Totus Tuus*. Ojciec Święty podjął odważnie wyzwanie tajemnicy fatimskiej i konsekwentnie realizował orędzie Matki Bożej. Stał się świadkiem spełnienia obietnic fatimskich

i otrzymał łaskę wprowadzenia Kościoła w trzecie tysiąclecie. Upadek komunizmu w Związku Radzieckim i w całym bloku komunistycznym stał się potwierdzeniem orędzia fatimskiego i wielkiej intuicji Jana Pawła II – wielkiego czciciela Maryi.

The participation of the Holy Father John Paul II on the propagation of the message of Fatima

Summary

The experience of the attempt on the life John Paul II, on May 13, 1981, was the definitive moment for the Pope to know the message of Fatima and to proclaim the message of the Blessed Virgin Mary transmitted through the children to the whole world. The Pope was prepared to receive this message because of his private devotion to the Mother of God formed according to St. Louis Maria Grignon de Montfort and his treatise *The Perfect devotion to the Blessed Virgin Mary*. This devotion was resumed in the watch-word from his Episcopal coat-of-arms – *Totus Tuus (Entire Yours)*.

The Pope John Paul II, living the message of Fatima, confided the whole world to God through the Sacred Heart of Mary accomplishing in this way the desire of Our Lady expressed to the Children of Fatima in the apparitions from 1917. He did this act in different situations: on June 7, 1981 (Rome), on May 13, 1982 (Fatima), on March 25, 1984 (Rome), on May 13, 1991 (Fatima). Card. Joseph Ratzinger did the interpretation of the private revelations of Fatima and of the role of John Paul II in the realizations of the third mystery of Fatima.